

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ**

**ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
КЗ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
ДУ «УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ»**

**МАТЕРІАЛИ
РЕГІОНАЛЬНОЇ МІЖУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**ВИКЛИКИ ТА НАПРАЦЮВАННЯ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ – СТРАТЕГІЯ
СТАБІЛЬНОСТІ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**



ЗАПОРІЖЖЯ 2026

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ХІРУРГІЧНИХ КАФЕДР У ПРИФРОНТОВОМУ РЕГІОНІ: СТРАТЕГІЯ СТІЙКОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ	
Губка В.О., Головка М.Г., Матерухін А.М., Охріменко Г.І., Вайло Ю.М.....	43
ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У БЕЗПЕРЕРВНІЙ ОСВІТІ ЛІКАРЯ СТОМАТОЛОГА	
Дем'янов С.О.....	45
МОДЕРНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ З ФІЗИЧНОЇ ТА КОЛОЇДНОЇ ХІМІЇ ВІДПОВІДНО ДО ОНОВЛЕНИХ СТАНДАРТІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ	
Довбня Д.В., Усенко Д.Л., Каплаушенко А.Г.	47
ВИКЛИКИ ДЛЯ HR-МЕНЕДЖЕРІВ У АПТЕЧНОМУ СЕКТОРІ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ	
Єренко О.К., Смойловська Г.П., Хортецька Т.В., Малюгіна О.О.	48
ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ НА БАЗІ МЕДИЧНОГО ТРЕНІНГОВОГО ЦЕНТРУ	
Завгородня Н.Г., Костровська К.О.	51
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ВИКЛАДАННЯ ОФТАЛЬМОЛОГІЇ У МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ	
Завгородня Н.Г., Цибульська Т.Є.,	52
СТІЙКІСТЬ ХІМІЧНОЇ ОСВІТИ У ПРИФРОНТОВОМУ РЕГІОНІ: АДАПТАЦІЯ ВИКЛАДАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ТА НЕОРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	
Карпенко Ю.В.....	55
ПРОФЕСІЙНЕ ВИГОРАННЯ ВИКЛАДАЧІВ В УМОВАХ ВІЙНИ: ПРОФІЛАКТИКА ТА ПОДОЛАННЯ	
Кейтлін І.М., Білай І.М.	57
РОЛЬ КЛІНІЧНОГО ФАРМАЦЕВТА У СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ	
Крайдашенко О.В., Кремзер О.О., Крайдашенко О.О.....	61
ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТОРНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ: ДОСВІД ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	
Кривошей О.В., Дерев'яно Н.В., Німенко Г.Р., Борсук С.О., Слободяник В.Г.....	63
ОРГАНІЗАЦІЯ СИНХРОННОГО ЗМІЩАНОГО НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ	
Крупей К.С., Войтович О.В., Деген А.С., Гуліна О.С.	66
ВИКЛИКИ ТА НАПРАЦЮВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ: ДОСВІД ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	
Кучеренко Л.І., Кандибей К.І., Антипенко О.М., Британова Т.С.,.....	68
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО КЛІНІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ В УМОВАХ ОБМЕЖЕНОГО ДОСТУПУ ДО КЛІНІЧНИХ БАЗ	
Лашкул Д.А., Назаренко О.В.	71
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ПІСЛЯДИПЛОМНОГО ЕТАПУ В КОНТЕКСТІ НАВЧАННЯ ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІВ, ХІРУРГІВ-ДЕРМАТОЛОГІВ	
Макуріна Г.І., Городокіна Л.О.	73
РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ СТОМАТОЛОГІВ - ВІДПОВІДЬ НА ВИКЛИКИ ЧАСУ	
Манухіна О.М.....	76

ОРГАНІЗАЦІЯ СИНХРОННОГО ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ

Крупей К.С., Войтович О.В., Деген А.С., Гуліна О.С.
кафедра мікробіології, вірусології та імунології ЗДМФУ

Ключові слова: гібридне навчання, офлайн-онлайн інтеграція, медична освіта, мікробіологія, вірусологія та імунологія.

Вступ. Синхронне навчання забезпечує активне залучення всіх студентів і їхню взаємодію в режимі реального часу, сприяючи оперативному зворотному зв'язку, тоді як асинхронне навчання характеризується гнучкістю, орієнтацією на самостійну діяльність і можливістю рефлексивного засвоєння навчального матеріалу. Поєднання цих підходів активно розвивалося за кордоном під час пандемії COVID 19 [1, 2]. В Україні з початком війни цей підхід набув подальшого розвитку, зокрема у форматі синхронного офлайн-онлайн навчання, коли частина здобувачів освіти перебуває в аудиторії, а інші через вимушені обставини тимчасово знаходяться в різних містах країни або за кордоном [3]. Така модель дозволяє підтримувати безперервність освітнього процесу та інтегрувати студентів у єдине навчальне середовище незалежно від місця їх перебування, що зумовлює актуальність обраної теми.

Мета роботи: представити досвід кафедри мікробіології, вірусології та імунології у впровадженні синхронного змішаного навчання в умовах воєнного часу та оцінити його роль у забезпеченні безперервності освітнього процесу для студентів, що навчаються офлайн і дистанційно.

Основна частина. «Мікробіологія, вірусологія та імунологія» є дисципліною, у якій значну увагу приділено формуванню практичних компетентностей здобувачів, зокрема методам лабораторних досліджень: посіву та виділенню чистих культур бактерій, мікроскопічному аналізу, технікам забарвлення мазків тощо. Для синхронного офлайн онлайн навчання важливо заздалегідь організувати робоче місце з необхідними матеріалами та інструментами, ноутбуком, камерою та студійним мікрофоном високої якості, що забезпечує чітку трансляцію всіх етапів досліду для онлайн-учасників. Окрім того, офлайн-учасники, які в певний період практичного заняття не виконують дослід, за можливістю підключаються до трансляції з телефону для відображення деталей з близького ракурсу. Це дає їм змогу не тільки спостерігати за діями одногрупників, але й усвідомлювати відповідальність за точність демонстрації експерименту онлайн-колегам. Така організація забезпечує два рівні спостереження: загальний огляд і деталізований ракурс,

що дозволяє максимально точно показати, наприклад, техніку засівання культури бактеріологічною петлею на поверхню агару або поле зору мікроскопа. Запропонований підхід забезпечує більш повне та наочне засвоєння лабораторних методик і підвищує рівень залученості здобувачів в аудиторному та дистанційному режимах до практичної діяльності.

Проведення синхронних офлайн онлайн практичних занять пов'язане з низкою організаційних та педагогічних викликів. Викладач постійно концентрує увагу та залучає як офлайн, так і онлайн учасників, коментує кожен етап виконання лабораторного дослідження та надає оперативний зворотний зв'язок. Підтримання зосередженості студентів у двох різних форматах одночасно вимагає активної вербальної взаємодії, чіткої демонстрації дій та створення доброзичливої, мотиваційної атмосфери для усіх учасників. Додатковими труднощами є технічна координація трансляції, забезпечення стабільного звуку та зображення, а також управління двома ракурсами спостереження. Викладачу необхідно одночасно контролювати роботу офлайн-учасників, слідкувати за питаннями та реакціями онлайн-студентів і коригувати хід демонстрації у реальному часі, що значно ускладнює процес порівняно з традиційним практичним заняттям.

Рекомендації. Для підвищення ефективності синхронного змішаного навчання рекомендується заздалегідь планувати хід лабораторного заняття, розподіляючи ролі між викладачем і асистентами-здобувачами для оптимальної організації багаторакурсної візуалізації. Важливо забезпечити чітке аудіовізуальне покриття робочого простору та використовувати студійний мікрофон і якісні камери. Рекомендується підтримувати інтерактивність через регулярні запитання, коментування дій офлайн-студентів і створення невеликих навчальних груп з аудиторних учасників для більш активного залучення та контролю уваги присутніх онлайн. Також доцільно застосовувати попередньо підготовлені відеодемонстрації або схеми ключових етапів дослідження, щоб зменшити когнітивне навантаження і забезпечити зрозумілість процедур перед їх проведенням. Використання коротких пауз для обговорення, рефлексії та відповідей на запитання допомагає підтримувати увагу і формує атмосферу доброзичливого та безпечного навчання.

Висновки. Таким чином, синхронне змішане навчання потребує високого рівня педагогічної майстерності, володіння інформаційно-комунікаційними технологіями та здатності до оперативної адаптації під час виконання практичних завдань.

ЛІТЕРАТУРА

1. Saxena R., Carnewale K. Exploring the Synergy of Synchronous and Asynchronous Learning Approaches in Medical Education. IJRDO-Journal of Educational Research. 2023. No 9(8). P. 6-11. DOI: <https://doi.org/10.53555/er.v9i8.5869>
2. Vallée A., Blacher J., Cariou A., Sorbets E. Blended Learning Compared to Traditional Learning in Medical Education: Systematic Review and Meta-Analysis. Journal of Medical Internet Research. 2020. No 22(8). Art. e16504. DOI: <https://doi.org/10.2196/16504>
3. Zhukova M.Yu., Tkachenko O.V., Kokovska O.V., Mishchenko I.V. Blended Learning in a Medical Education System under War Time Conditions in Ukraine: Approaches and Methods. Health & Education. 2023. No 4. P. 257-261. DOI: <https://doi.org/10.32782/health-2023.4.37>

ВИКЛИКИ ТА НАПРАЦЮВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ: ДОСВІД ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Кучеренко Л.І.,
завідувач кафедри фармацевтичної, органічної та біоорганічної хімії
ЗДМФУ
Черковська Л.Г.,
доцент ЗВО кафедри фармацевтичної, органічної та біоорганічної хімії
ЗДМФУ
Кандибей К.І.,
доцент ЗВО кафедри фармацевтичної, органічної та біоорганічної хімії
ЗДМФУ
Антипенко О.М.,
доцент ЗВО кафедри фармацевтичної, органічної та біоорганічної хімії
ЗДМФУ
Британова Т.С.,
старший викладач ЗВО кафедри фармацевтичної, органічної та
біоорганічної хімії ЗДМФУ

Ключові слова: адаптація вищої освіти, цифровізація навчання, освітній процес у кризових умовах

Сучасна система вищої освіти України функціонує в умовах повномасштабної війни, що створює безпрецедентні виклики для всіх закладів освіти, передусім тих, які розташовані у прифронтових регіонах. Запорізький державний медико-фармацевтичний університет, як один із таких закладів,